



Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 25. veebruar 2016
(OR. en)

6147/16

SOC 63
EMPL 38
ECOFIN 102
EDUC 25

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Euroopa poolaasta 2016: panus Euroopa Ülemkogu kohtumiseks (Brüssel, 17.–18. märts 2016)

Delegatsioonidele edastatakse 7. märtsil 2016 toimuvaks nõukogu (tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimused) istungiks eesistujariigi suunav märkus eespool nimetatud teemal.

Euroopa poolaasta 2016: riigipõhiste soovitude rakendamine

Tööturu segmenteeritus ja lepingulised suhted

Eesistujariigi suunav märkus

Tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogu (EPSCO) 7. märtsi istung

Sissejuhatus

Alates Euroopa poolaasta algusest 2011. aastal on selle protsessi, sisu ja seonduvaid organeid regulaarselt kohandatud. Selle järjest suurem rõhuasetus tööturule ja sotsiaalsetele eesmärkidele kajastub iga-aastastes riigipõhistes soovitustes. See on toonud kaasa ka intensiivsema seire ja mitmepoolse järelevalve, sealhulgas vastastikuse hindamise. See areng tugineb ulatuslikule ühisele arusaamisele, et majandus- ja finants- ning sotsiaalsete eesmärkide vahel on vaja paremat tasakaalu.

Mis puudutab EPSCO tööd, siis tööhõivekomitee ja sotsiaalkaitsekomitee jälgivad korrapäraselt tööhõive ja sotsiaalpoliitikaga seotud riigipõhiste soovitude rakendamist.

Peale selle tehnilise tegelikkuse on ka veel poliitiline tegelikkus, mille tõttu on väga oluline pöörata rohkem tähelepanu riigipõhiste soovitude tulemuslikule rakendamisele. See teine mõõde on väga tähtis, kuna poliitiline isevastutus on vajalik eeldus riigipõhistes soovitustes kirjeldatud puuduste edukaks kõrvaldamiseks. Samas arutavad otsesed sidusrühmad seda mõõdet avalikult väga harva.

Positiivset vastastikust survet tuleks poliitilisel tasandil suurendada, eelkõige parimate tavade jagamise ning avameelsete ja avatud arutelude pidamise teel. Kuna iga-aastastes riigipõhistes soovitustes on suur osakaal EPSCO pädevusse kuuluvatel poliitikavaldkondadel, peaks EPSCO näitama selles suhtes üles rohkem aktiivsust ja olema fookuseeritum. Käesolev poliitiline mõttevahetus peaks olema oluline vahend selle eesmärgi saavutamiseks.

Peamisi poliitika seisukohast olulisi küsimusi on käsitletud tööhõivekomitee panuses (*vt dokument 6151/16 + ADD1*), milles kajastatakse tööhõivekomitee hiljutise mitmepoolse temaatilise hindamise tulemusi **tööturu segmenteerituse ja lepinguliste suhete valdkonnas**. Eelkõige märgitakse kõnealuses dokumendis, et selles, et tööturupoliitika peab tasakaalustama paindlikkuse ja kindluse, pole midagi uut, ning et viimastel kümnenditel ellu viidud reformid on andnud erinevaid tulemusi: mõned on olnud väga edukad, mõned on toonud kaasa teatud soovimatuid tagajärgi, millega tuleb tegeleda.

Tööturu segmenteeritus on hakanud poliitikakujundajatele muret tekitama. Nõukogu on soovitanud mitmel liikmesriigil vähendada tööturu segmenteeritust tööhõive kaitset käsitlevate õigusaktide reformimise teel. Selle ülesande täitmiseks on mitu liikmesriiki viinud viimastel aastatel ellu ulatuslikke ja terviklikke reforme, samas kui teised tegelevad praegu nende ettevalmistamisega.

Viimasel ajal on hakatud pöörama rohkem tähelepanu võimalustele, mida pakuvad paindlikumad tööturutingimused, tunnistades samas ka uute tööhõivevormidega (füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemine, juhutööd ja nõudmisel tehtavad tööd jne) seotud väljakutseid. Peamine mureküsimus on see, et ebatraditsiooniliste töösuhete taga võivad pigem olla traditsioonilised ebakindlad ja halvasti tasustatud töökohad, kui et see loob tõelise võimaluse paindlikemate ja odavamate tootmistehnoloogiate ärakasutamiseks. Kõnealuste uute tekkivate tööhõivevormide tõttu on kahetasandilise tööturu asemel järk-järgult aruteluteemaks kujunenud segmenteeritud tööturg. Vähene liikuvus ja vähesed üleminekud nimetatud kahe tööturu vahel viitavad sellele, et tööturu segmenteeritus on struktuurset laadi.

Tööhõivekomitee mitmepoolse seire põhjal tehtud peamiste järelduste oluline üldine märkus on see, et olukord on liikmesriigiti väga erinev. Tööhõivekomitee ülevaade näitas, et olulisi edusamme on tehtud riigipõhistes soovitustes kindlaks määratud probleemide lahendamisel. Mitmel juhul on poliitiline ja seadusandlik protsess (mis on sageli väga tundlik ja nõuab paljude huvitatud poolte, eelkõige sotsiaalpartnerite toetust) kas lõpule viidud või peaaegu lõpule viidud. Nüüd seisab ees ülesanne kõnealused meetmed edukalt rakendada, millele peab järgnema piisavalt tõhus seire ja hindamine, mis võimaldaks meetmeid viimistleda.

Arvestada tuleks siiski sellega, et rakendamine võtab aega ja tulemusi ei saa kohe oodata. Lisaks, poliitikameetmete konkreetsetele üksikasjadele keskendumise asemel peaks rohkem tähelepanu pöörama pigem selle hindamisele, kas kõik tööturu toimimist määravad koostoimivad tegurid on üldiselt sobivas tasakaalus, kuna seda saab saavutada erineval moel.

Tööhõivekomitee ülevaates toodi esile ka mõned konkreetSED poliitilised suunised. Need on muu hulgas seotud järgmisega: õigusliku täitmise olulisus, et võidelda kuritarvituste ja petuskeemide vastu, maksustiimulite kasutamine ja tulemuslikkus, füüsilisest isikust ettevõtjate arvu suurenemine ja nende mõju sotsiaalkaitstesüsteemidele ning hindamine ja jälgimine.

Sellega seoses palutakse ministritel käsitleda järgmisi küsimusi.

- Struktuurireformid toovad sageli kaasa ühise rikkuse ümberjagamise: mõned võidavad sellest, mõned kaotavad. Kuidas saaks kõige paremini tagada kaasavaid struktuurireforme? Kuidas saaks lahendada poliitiliselt ebasoodsat vastuolu reformide lühiajaliste negatiivsete tagajärgede ja valimistsüklite vahel?
- Kas riigipõhised soovitused ise soodustasid rakendamist? Kas isevastutust tuleks suurendada, andes liikmesriikidele rohkem otsustusõigust nende endi eelistatud poliitikameetmete võtmiseks, või kas riigipõhised soovitused peaksid pigem olema piisavalt konkreetSED, et vältida nende tõlgendamist liikmesriikide jaoks kasulikus suunas (tekitades sellega surve vajalikeks, kuid ebapopulaarseteks reformideks)?
- Milliseid soovitusi te annaksite seoses riigipõhiste soovituste rakendamisega? Millised tegurid aitasid kaasa riigipõhiste soovituste edukale rakendamisele teie riigis ja milliseid takistusi te pidite ületama? Kas riigipõhiste soovituste täielik edukas rakendamine tõi kaasa oodatud positiivse tulemuse? Kui ei, siis kas see on tingitud tulemuste saavutamiseks kuluva aja tõttu?

Arutelu korraldus

Ministritel palutakse oma sõnavõttudes keskenduda rakendamisele. Lisaks eespool nimetatud elementidele tuleks täiendavates sõnavõttudes käsitleda poliitilisi raskusi, kitsaskohti ja edulugusid, mis tulenevad tööturu segmenteeritusest ja lepingulistest suhetest. Arvestades et kõik liikmesriigid ei ole saanud arutatavatel teemadel riigipõhiseid soovitusi, võivad ministrid kommenteerida ka riigipõhiste soovitude rakendamist üldiselt (vt eespool).

Sõnavõttude järjekord on järgmine: kõigepealt teeb eesistuja sissejuhatuse, mille järel esitavad komisjon ning tööhõivekomitee ja sotsiaalkaitsekomitee esimehed oma panuse mõttevahetusse.

Seejärel tutvustavad kolm liikmesriiki (FR, IT, PL) oma hiljutisi reformialaseid tegevusi antud valdkonnas, keskendudes poliitilistele raskustele, millega nad on kokku puutunud, näiteks muu hulgas sellised küsimused nagu erinevate sidusrühmade suhtes võetav lähenemisviis, lahknevad ja erihuvid ning muud poliitilised kaalutlused.

Pärast nende riigipõhiste olukordade arutamist antakse kõigile seda soovivatele liikmesriikidele võimalus reageerida eelnenud sõnavõttudele või käesoleva suunava märkuse lõpuosas esitatud arutlusküsimustele. Ministrid võivad samuti kommenteerida riigipõhiste soovitude olemust või rääkida oma riigi kogemustest seoses rakendamisega.

Eelkõige võivad ministrid käsitleda strateegiaid, mille eesmärk on tegeleda struktuurireformide nn võitjate ja kaotajatega, asjakohasel juhul nende reformidega kaasnevaid üleminekukorraldusi ning seda, kuidas tagada sotsiaalpartnerite asjakohane osalemine. Ministrid võivad rääkida ka raskustest, mis on seotud sellistest struktuurireformidest teavitamise ja nende elluviimisega, eelkõige kui nende lühiajaline mõju ei pruugi aidata kaasa kasvule.

Ministritel palutakse oma kogemuste tutvustamisel olla avameelne ja konstruktiivne. See võimaldab pidada dünaamilist arutelu, mille konkreetsetest tulemustest on kasu kõigile.

Eesistujariik esitab selle mõttevahetuse ja muude Euroopa poolaastaga seotud arutelude tulemuste kohta kokkuvõtva aruande Euroopa Ülemkogule (17.–18. märtsi kohtumine).